

Василь ДЯКІВ

**ВІДБУЛАСЬ ПРЕЗЕНТАЦІЯ ТРЕТЬОЇ КНИГИ
БІОБІБЛІОГРАФІЧНОГО ДОВІДНИКА ЯРОСЛАВА
ГАНІТКЕВИЧА ТА ПАВЛА ПУНДІЯ „УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ“**

*„Хто не знає свого минулого,
той не вартий свого майбутнього.
Хто не шанує видатних людей свого народу,
той не вартий пошани”*
Максим Рильський

12 вересня 2008 р. в рамках XV Форуму видавців у приміщенні музею історії галицької медицини ім. М. Панчишина відбулась презентація третьої книги біобібліографічного довідника Ярослава Ганіткевича та Павла Пундія „Українські лікарі“ — Учасники національно-визвольної боротьби та українського державотворення, репресовані та реабілітовані лікарі України.

Представлючи свій черговий вагомий науковий доробок, професор Ярослав Ганіткевич зазначив, що у книзі зібрано матеріали про 1170 лікарів — учасників національно-визвольної боротьби, активістів українського національного відродження (1-ша частина) та про репресованих і реабілітованих лікарів України (2-га частина). У першій частині подано довідки про 329 лікарів-патріотів, які боролися за волю України, зокрема в період Другої світової війни брали участь у боротьбі проти німецьких окупантів та більшовицьких репресивних органів, організували або підтримували підпільний Український Червоний Хрест — Медичну службу УПА, надавали їй допомогу; про лікарів та науковців, які найбільш активно сприяли позбавленню медицини, медичної науки і освіти наслідків багатолітнього панування тоталітарного комуністичного режиму, котрі й в наш час беруть найбільш активну участь у роботі українських організацій; про українських лікарів-митців, письменників, поетів, композиторів і виконавців. Багато з них зазнали репресій та утисків тоталітарного режиму. У другій частині книги подано архівні матеріали про репресованих комуністичним режимом і реабілітованих лікарів (841 особа) (та деяких медиків) усіх національностей і поглядів,

які народилися або працювали в Україні, лікували громадян України, розвивали медицину на наших землях.

Видання здійснене видавничою фірмою „Афіша“, ілюстроване, має іменний покажчик до кожного з двох розділів.

Виступаючі — академік Михайло Павловський, професор Степан Кухта, доценти Львівського медичного університету Зиновій-Тарас Масний та Зиновія Служинська, історик-санскритолог Василь Кобилух, лікарі Рогніда Сендецька та Люба Гоцко-Ней, у своїх виступах високо оцінили нову працю професорів Ярослава Ганіткевича та Павла Пундія.

Презентована книга за висновками доповідачів є вагомим внеском у розвиток сучасної історії української медицини, на реальних фактах та особистостях карбує історичні віхи розвитку медицини в Україні. У книзі подані матеріали і про видатних науковців, викладачів, відомих лікарів, і про студентів медицини, які в силу трагічних та історичних обставин не змогли здобути фах лікаря, проте брали участь у боротьбі за волю України. Книга в черговий раз розбиває вкорінене тоталітарним режимом уявлення про те, що українська медицина є частиною радянської чи російської науки. Монографія знайомить читача із соціальним та етнічним походженням, сімейним станом, службовою кар'єрою, науковими здобутками, вкладом у розвиток практичної медицини, громадською та політичною діяльністю лікарів.

Виступи присутніх науковців, представників громадськості, ЗМІ стверджували потребу подібних досліджень, актуальності висвітлення маловідомих сторінок нашої історії, зняття стереотипів, які були накладені офіційною тоталітарною пропагандою. Активний учасник національно-визвольних змагань, особистий охоронець головного командира УПА, політв'язень Любомир Полюга розповів про свій нелегкий життєвий шлях — від краху надій на здобуття лікарського фаху в Україні, боротьбу за національне визволення до поневіряння в таборах ГУЛАГу, навчання у медичному інституті в Казахстані та заборони повернення у Західну Україну. Наводилися факти жорстокого поводження влади з лікарями лише за те, що вони розмовляли українською мовою чи дозволяли собі публічно висловлювати власні думки.

Цікавими були доповіді інших виступаючих, присвячені окремим відомим особистостям, лікарським династіям та науковим школам, зокрема д-ра Грицяя, Ярослави Мельничук, Ольги Новаківської.